

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на
АКТОТИ РАХМЕТОЛЛАЕВНА РАИМКУЛОВА
докторант на самостоятелна подготовка
към катедра „История на музиката и етномузикология” при ТКДФ
Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров”

на тема:

РАЗВИТИЕ НА КАЗАХСТАНСКАТА КОМПОЗИТОРСКА ШКОЛА В РАМКИТЕ НА ЕВРАЗИЙСКИЯ МЕЖДУКУЛТУРЕН ДИАЛОГ

за присъждане на научната степен „доктор на науките”
по професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство
по научна специалност Музикознание и музикално изкуство (05.08.02)

от проф. д-р АНДА ПАЛИЕВА
Катедра „История на музиката и етномузикология” при ТКДФ
Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров”

Представеният труд на Актоти Раимкулова събужда интерес и респектира в редица отношения. Преди всичко самата **тема** звучи актуално в широк културно-исторически план, който надхвърля рамките на само една конкретна национална композиторска школа, като повдига редица проблеми, универсални за формираните се през ХХ век „млади” музикални култури, израстнали и развиващи се в условията на взаимодействия на национални и наднационални феномени. Тя звучи много актуално и в социалнополитически план в съвременната световна ситуация на глобалистични тенденции, с все по-налагащата се необходимост от диалог на всички плоскости между различните националности и култури, като засяга твърде сложния, многозначен въпрос за евразийските взаимоотношения. В този смисъл особена стойност придобива терминологичното изясняване и конкретизирането на самите понятия „евразийство” (и „неоевразийство”) и „евразийски междукултурен диалог” и осмислянето им в музиковедски контекст, което А. Раимкулова посочва във Встъплението като една от своите задачи (с. 6). Тя я развива по-специално във Втората глава на работата (раздел

2.1. *Възникване и еволюция на идеите на евразийството: ключови концепции и основни понятия /междукултурният диалог във философия на културата/, с. 99-139), с опора върху широка платформа от философски, исторически и културологични научни изследвания, тъй като според нея „понятието евразийство е своеобразна квинтесенция, интегрираща множество аспекти на този феномен, както от гледна точка на географията, така и от позициите на геополитика, културология, философия, икономика. При това най-важният акцент в разбирането на евразийството, както посочват в своите трудове основателите на това течение във философията, придобиват социокултурните фактори” (с. 101). И с по-нататъшната конкретизация на това явление върху примера на казахстанската композиторска школа тезите на дисертанта получават напълно убедителна мотивировка.*

В това отношение, тъй като авторът, цитирайки научни разработки на М. Н. Дрожина и У.Р. Джумакова (с. 60), посочва в ракурса на проблема „център - периферия” хронологично сходни етапи в периодизацията на националните композиторски школи в т.н. Съветски Изток (Казахстан, Киргизия, Таджикистан, Узбекистан, Туркменистан), у мен възниква въпросът доколко и в какви форми днес се проявява взаимодействие между Казахстанската и обкръжаващите я култури, в чиито териториален контекст всъщност се формира композиторската ѝ школа, има ли взаимовлияния (освен сродните компоненти в традиционните култури) между съвременните професионални музикални феномени в различните съседни страни. Т.е. функционира ли евразийската парадигма в цялостната ѝ описана комплексност вътре в локалния регион или, както посочва по-нататък Раимкулова, в настоящият момент „превалира европоцентристката концепция в културата на Казахстан от периода 20 - 90 години на XX век” (с. 144).

Самата разработка прави впечатление със стройната си, балансирано съразмерна **архитектоника** (Въведение, три глави, Заключение и Списък на литературните източници, в общ обем от 327 с.), чието логично, консеквентно течащо разгръщане на проблематиката, неотклонно обвързана със заявената евразийска парадигма, напомня развитието на „главната тема” в една музикална форма - вероятно резултат и на композиторския активитет на автора. Ясно и точно формулираните във Въведението цели, задачи и научни методи на изследването много систематизирано и целенасочено се разкриват в по-нататъшното изложение. С обхвата на разглежданите явления в

процесуално исторически, културологичен и музикалноаналитичен аспект авторът разгръща в работата цялостна, богата панорама на развитието на казахската професионална музикална култура от нейното зараждане до най-съвременни ярки композиторски достижения, като постоянно акцентира върху иманентната ѝ евразийска същност. Същевременно е подчертана значимостта на исконните национални традиции за съграждането на новия тип мислене, както в композиторското творчество, така и в музикознанието, връзката с фолклорните корени и „реинтерпретацията” на древното наследство, довела до *„неоархаика, възраждане на традиционните жанрове и творчески видове /.../ ренесанс на етническото самосъзнание”* (с. 95). А представените от А. Раимкулова прецизни анализи на произведения на казахски композитори от различни периоди допълват представата за творческото равнище на една уникална музикална култура, чиито съвременни образци убедително се вписват в универсалните тенденции и постижения на световната съвременна музика.

В дисертационния труд респектира със своя обем (около 280 библиографски единици) и стойност посочената **литература** на четири езика, която активно функционира в текста. Изложението се отличава и със своя богат, издържан на високо научно равнище и същевременно четивен, увлекателен **език**.

Намирам, че издаването на този труд на български език би бил ценен с богатата информация за една малко позната у нас култура, респектираща със своите древни традиции и съвременни явления, привлекателен и полезен и за по-широка аудитория с множеството интересни паралели и сходни явления и извън рамките на конкретната композиторска школа.

Посочените от дисертанта приноси на научното изследване напълно съответстват на рецензията на текста. В няколко статии на различни езици са представени основните идеи на дисертацията, а нейното съдържание е адекватно отразено в Автореферата.

В заключение, като имам предвид безспорните приноси качества на дисертационния труд „Развитие на казахстанската композиторска школа в рамките на евразийския межкултурен диалог”, си позволявам убедено да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Актоти Раимкулова научната степен „доктор на науките”.

31 август 2018

Проф. д-р Анда Палиева